

Jose dygeer allee garza
baina.

1932 onii
Fivraali
18 oder

No 41 (594)

oder byri garna.

Gazet byriin proklamatsion negdegit

Прокламация охот охот, охотничий

Burial-Mongoliin

YINEN

БК (b) namii B-M monii komiteed ba B-M rispyybl. tobiin gyicedkeke
komiteed bolon yitedber. chetfin B-M. zebel gurbani omoneos nittelegdene

Dugaar nezcediin yne
5 mänge.

Zakika yne:

sara byriin 1 tekorig
Gadaada ulasta bol
1 tek. 50 mänge

AADRIS: Верхнеудинск,
Центросоюзная Ш.

Ankarana ygii.

Byrpedteeknikymde kamta 9 surgag
cad baisan bolbo cigi. Tedenii saas
busadiini shine latini yseg medeke
ygiigees gadna, medeke bolkiigi
oişoono ygii. Men azaliigi daagca
ba busa kedelmoricedee surgaka
jabadalda sanalaa tabina ygii.
Yyniigi ken ankaraka belee.

Agaariin dolgin.

SSSR ulasiin aradiin azakuin kojordugaar tabanziliin tesoBiigi zokiooko zaabarinuud tukai nek. nek. MOOLOTOV ba KYIBEŞEVNERIIN iledkeliigi sonosood BK (B) Namiin 17 dugaar konferencee deere gargagdaza, namiin tob komiteediin fivraaliin TOGTOL plenymeer batalagdasan

Tyryysiin taban ziliin byridkelyyd tukai.

1. Tabanziliin tesoBiigi derben zil-
gyicedkeke temeceliin dabaltauud
bolbol, SSSR ulasta socialiis baidalii-
baiguulkiin ilakii canartai jabadal-
a ilerzei. Ene ilaltanuudiin yndesen
ol, ulas oronoo indyystriizyylke bo-
lgo ba kynde indyystriiin kezgel-
bolon, yiledberiiin zebseg kereg-
lyidiigi byteeke jabadal men baina.
ngersen kugacaa dotoroo manai
nde indyystri bolbol, tuiliin bekjeer
olo deere garca, tygyeer aradiin by-
e aza akuigi socialiis josoar byrime-
n şinedkeze gyicedkekiin bata tu-
guuri ba socialiis jostonii jikeken
ašliniin indyystri baiguulagdazai.
ryiliin zilyyde şine şine yiledberiiin
baiguulagdaa baiguulagdaza, za-
m zilyiin aza yiledberiiin talaar Jy-
opiin oniso teekniiges ylemze bol-
son yiledberiiin gazaruud baiguu-
gdazai. Men enyyniei negemesen
ngen aza yiledberii nileed kezgeze,
e kolliin indyystrii delgeryylke
badal tabanziliin tesoBeer tobco-
doson daabarinuudaas olon dakin
tybcelegdesen baina.

2. Kedee azaliin talaar bolbol, ke-
onii olon tymen ygiitei dunda ca-
ltan omciin azaltan bol, socialiis-
se bucalta ygii şuud kandasana
ug baidalaas kubilalta bolson
na. (kolkoos ba sovkoos zergiin)
cailiis janziiin azaluud bolbol, ke-
onii azaku dotoroo ton diilenki
bini bolzoi. Kolbooto sovede ulas
bol, zizeken butarkai ba ton bu-
kai tariaanii azaltai oron baisanaas
kolkoos baiguulgiin ba sovkoosu-
gi delgeryylsenii bolon, mašiniin
knigiin ergoneer delgeresenii yn-
seer byke delekei deere ton jike
lanii azaltai oron bolzoi. Prolita-
n kubiskaliin ton çukala ba ton
çir yyrge zorilgiigi şidkeke çana-
ene socialiisimii ilalta bolbol,
ke delekei deere tuiliin jike ty-
e udka çanartai bainai.

3. Ankadugaar tabanzilde socialiis
guulaltiiin byridkelees ton çukala
ge zyil bol, kedee nutaguudta by-
kapitaliisimii yndesiigi ecesen
oko tataza, kapitaliisima etegeediigi
rimosen usadkaka ba jore angii-
udligi cem usadkaka jabadaliigi
çalan şidkezei. SSSR ulas doto-
socialiisimii suuriigi baiguulza
cedkeke jabadal bolbol, Leeniniin
en kenligi" gesen asuadnii, kapi-
lismada karşa begoed, socialiisimii
ada koto ba kedeece—çigi ilgad

kojordugaar tesoBte tabanziliin gol zorilgonuud

tyryysiin tabanziliin aza akuin te-
ligi erçemtei bejelyylen gyicedke-
li açaar SSSR dotoroo socialiisimii
şadaa ulam byri kyçetiiger ke-
debeziin bata tulaguuri beled-
gezei. Ulas dotoroi maşa jike de-
ein bajaliguud, socialiis baiguulal-
bolşoviig kurdabçalaluud, ergen
n tymen kedelmorichen ba kolkoos
ltanii eseeze baiqaa idebki ba na-
n zeb şugam bolbol, SSSR dotor-
kapitaliis etegeediigi byrimosen
dkakiin yndesen bolkoor, kojor-
gaar taban zil dotoroo socialiis
akuin yiledberiiin kyçigi delge-
len kezzyylke jabadaliigi byrime-
kangana geze BK(b) Namiin 17
aar kural toolozoi. Kojordugaar
anziliin gol bolgoko ulas teriin
lgo bol, kapitaliis etegeed ba an-
udligi byrimosen usadkaka bolon
ankidde angiiin ilgal ba melzel-
tyryyleke şaltagaanuudiigi bolon
n zasag ba arad zonii ujuun sed-
dotoroo baisan kapitaliisimii yle-
yydiigi ilaza, karijaata oronii by-
aşalçan kyn zoniigi angii ygii so-
s belgemiigi ynen şarduguu ba
kjeer baiguulagcad bolgoko jaba-

ygii byrimosen bucalta ygii şidke-
debe.

4. Socialiis baiguulaltiiigi bolşovi-
giin kurdabçalalaar jabuulsan ba
melzegçe juu busadiin çusiigi sorog-
ço etegeediigi gol teleb usadkasani
açaar ene ankadugaar tabanziliin do-
tor kyn kyitiigi melzoke jabadaliin
ekin yndesen usadkagdaza, arad ni-
itiin aşag olzo kapitaalta ulasta ye-
gdee ygii kurdabçalalaar kezgeze,
amidaraka azal ygii baidal ba kooson
guilaçca bolon alibaa ediin yniin il-
gabari zabsaruud juu tasaraltanuud
ygii bolgogdodo, koto ba kedee ko-
joriin koorondoki tencyyri ygii baid-
dal ygii kiigdeze baisan ba zilees
zilke kedelmorichen ba azalçan tariaa-
çadiin baidal saizarza, gegeerel bol-
bosoroliin ker zergeni debzeze, SSSR
-iin arad niitiin ykekeni eceereze,
eskeni tyrgeden jike bolzoi.

5. Ede bykii dabalta gyicedkelyyd
bolbol, olon temen kedelmorichen an-
gi ba azalçan tariaaçan aradiin ku-
biskalta idebki kiçeliin ylemzeken
keçesenii yre men ba socialiis me-
riicee bolon gabşagaçalalgiin tuiliin
ergeneer yrnin kezgesenii yre men
bolon, eceese kapitaliis etegeedte ali
bykii zagsaalaar ergenee dobtolon
oroko jabadaliigi udaa daraa jabuul-
san manai namiin Leeniniin bodolgiin
yre men bolko azai.

6. Nam bol, edegeer byke dabalta
gyicedkelyydiigi tuillakadaa, negen
ulas dotor socialiisimii baiguulza
bolko ygii ba kapitaliisimiiin baidal
bol, erkebişe ergize jirene gesen
trockiisimiiin byrziylig toori juu odo-
giin kubiskaliigi esergyycgeçe byrzi-
neriin ekin zergede jabaka manlai
cereg boloson trockiisimtai eris tes
temeceze tuillaba.

Nam bol, edegeer byke dabalta
gyicedkelyydiigi tuillakadaa, socialiis
dobtolgiin bodolgiigi tasalduulkaar
yle baran niudargan ba byrzi ete-
geediin urida cukarika segedoke ja-
badaliigi barimtalan baruunii be-
renkii oportuniismatai eris çangaar
temeceze tuillasan azai.

Imagta namiin zinkeni şugamiigi
bata barimtalan „zyynii" ba baruunii
oportuniisima bolon teedenii ajadan
dagaldagçatai kair nair ygii şuud te-
meceza, BK(b) Nam bolbol, taban zi-
liin tesoBiigi derben zilke gyicedke-
kiin gol nekcekelyydiigi byridyylze,
angiiin daisadiigi butacokin, SSSR
ulas dotoroo socialiisimii ilaltanu-
diigi kangasan baina.

daluud bolno geze konferenceos to-
oloson baina.

Busadiin çusiigi sorogçod juu me-
lzegçe angiiin etegeediigi usadkaka
jabadal ba azalçanii medelde byri-
mesen orozo bykii aradiin olziin je-
renkii eseltees yndesleze, kedelmor-
ichen tariaaçan olon temenii baidal-
liin saizarkani nileed tyrgeer kezgeke
josotoi. Ene zuurraa SSSR ulasta by-
ke baira barilgiin ba niitiin keregin
şuud saizaruulagdaka josotoi. Arad
zonii gol keregleke ed tavaaruudiigi
ba men idee kolliin zilyydiigi ol-
guulka jabadal bolbol, kojordugaar
tabanziliin syyl kyrtel 1932 onikiioos
3-4 dakinaas dooşo bişe ergedke-
deke josotoi geze konferenceos to-
olono.

1. Gancakan bykii aradiin azaku,
aza yiledberii, teeke nebteryylke ja-
badal ba kedeenii azakuigi teekniigiin
talaar şinedken baiguulka jabadaliigi
delgerengiiger erkileke keregiigi ty-
şigleze ene zorilgonuudiigi bejelyylze
bolko baina.

SSSR bolbol, tyryysiin taban ziliin
ekinde tokoniulka selbike yjiin jaba-
daliigi jerenkiidoe gyicesen begoed,

men tabanziliin syyliin zilyyde ara-
diin azakuin keden olon gol salba-
rinuud juu byri urid şinedken bai-
guulagdasan engergedgedii gazariin
tosonii aza yiledberies gadana, ilan-
gajaa temeriin zyiliigi maltan abka,
mašina byteeke azaluud ba çuluu
nyrsenii aza yiledberiiigi şinedken
baiguulagdaka zamda orozoi. Şine
teekniigiin tulaguuri deere tyrgen ba
şineer zokioon baiguulagdaza baigaa
kedeegiin aza akuin ergen delgereer
şinedken baiguulagdaza baisani onco
suuri ezelzei.

Tyryysiin tabanzil dotoroo ene ke-
regiin tukai gyicedkesen dabalta am-
zaltanuud bolbol, aradiin azaku te-
knigiin talaar şinedken baiguulkiin
gancakan ekini bolno. Tere zuurraa
kedeenii azaku baitagai, aza yiled-
berii ba teeke nebteryylke jabadal ko-
jorto odoo baigaa dutamaguudaas ga-
dana kuuçarasan ba elesen koloson
mašina zebseggyydeite baiza, aradiin
azakuin byke salbarinuudiigi teekni-
giin talaar şinedkel ygii ba tedeende
ton şine mašiniin teekniigiigi olguu-
lal ygii kojordugaar tabanziliin te-
biin gol zorilgonuudiigi bejelyylkiin
tula, kereglegdeke socialiis baiguulal-
tiin bolşoviig kurdabçalaligi jabuulza
bolko ygii baina.

Iime uçaraas, BK(b). Namiin 17
dugaar konference bolbol, kojordu-
gaar tabanziliin azakuin şidkekii çan-
artai gol zorilgiini aradiin byke
azakuin baiguulaltiiigi gyicedkeke ba
aradiin azakuin byke salbarinuudta
şine şine teekniigiin baiguulka uçar-
tai geze oloson baina.

Teekniigiin talaar şinedken baiguul-
ka jabadaliigi gyicedkeke kerege ty-
ryylen kedelke yyrigi zebelte ula-
siin mašina baiguulaltada baina. By-
teeke edleliigi tabanziliin syylde 1932

onii byteeles 3—3½ dakin jikedke-
ke keregeti geze tus konferenceos
toolozoi. Enyygeer aza yiledberiiin,
transporto, utasa şuudani kolboon,
kedee azal, kudaldaa geke meteny-
diigi şinedken baiguulkiin erilteny-
diigi ulas oron dotoroo şine jostonii
ylemzeken bolbosorosen mašina yil-
ledberileze kangana.

Aradiin aza akuigi teekniigiin
talaar şinedken baiguulkiin çukala
zyil gebel: transporto ba aza yiled-
beriiin oronuudiigi yrgeneer eligteri-
zyylkiin yndeseer ba usanii jikeken
kyçe bolon gol bolko gazaruud ba
nutag byriin çuluu nyrsenii nur-
kai, tylişiiin zyilyyd (toorfo, slaauca)
zergigi keregleze, kedee azalda
eliigtriin kyçigi keregledeg bolosonii
yndeseer şine şine zamiin kyçenii
tulguuri baiguulka jabadaliini men.

Konference bolbol 1932 on doto-
roo 17 milijaarda kilavaad cagiiin
kyçetei elegteriin baiguulaltanuudi-
gi baiguulsaanaas 1927 ondo 100
milijaardaas dooşo bişeer erke bişe
baiguulka keregeti geze toolono. Men
1932 ondo 90 milijoon toonno çuluu
nyrse abasanaas 1931 ondo 250
milijoon toonno bolgoko ba gazariin
tosonii olzoboriigi 2 kaças 3 dakin
jikedkeke zailaça ygii gebe.

Byke kolbooto komuniis (b) namiin
17-dugaar konference bol kojordu-
gaar taban zilke aradiin aza akuigi
gol çukala salbarinuudiin talaar
iimenyyd zorilgonuudiigi tabika joso
toi geze toolno gebel:

a) Kara mitaaliin talaar, erkim
sain çanartai bulad temerees doldui-
daka bygeed, iimede kara mitaaliin
teekniigi cem şinedkeze baiguulka,
şine şine zavooduud ba kyçe jiketei
şine janziiin keregelyydeer byridke-
desen gazaruudiigi baiguulka bolon

tyykei edleliigi narinaar beledkeke,
kendolen taliin bytesen edlelyydi
keregleze, eligtriin kyçenii jabuulga-
tai bolko uçartai baina.

b) Öngerte mitaaliin talaar, butar-
kai ziziken kytaari çuluu bolon şine
janziiin tyykei edlel geke zergenydyi
kailuulka şine arganuudiigi taban
zil dotoroo keregleze, zes, cagaan
ba kara tuulga, aliomenees kamor
zyilyydiigi ulas oronii kereglel erili-
tiigi gyiced kangakaar kailuulza
çadaka bolko.

v) Kiimiin aza yiledberiiin talaar,
aradiin aza akuin debzeke jabadalaas
kozomtko uçariigi gyicedeer usad-
kaka. Gol çukala kiimi ba anka
tyryyn etegzeliin zyiliigi bolbosoru-
lan delgeryylke jabadalda gol bodo-
loo kanduulka uçartai. Enyynii tula
tus zavoodiin keregel zebseg teryy-
tentiigiini gyicedeer şinedkeke ba
şine baiguulaltanuudiigi ali bolkoor
delgeryylke.

ç) Temer zamiin transportiin
talaar, 25—30000 kilomeeterees dooşo
bişe urta şine temer zamiigi baiguu-
lka jikenyyd usan zam deegyyr keden
arbaad şine gyrr baiguulka, kyçe
jiketei parovoozo ba jike açaa teeke
vagoon zergigi boizoruulka kede
keden karagui zamuudiin eligtrizyyl-
giigi delgeryylke, avtoseebki, avio-
blikiroobki ba tiplovooziin geke.
zergiin zamiin mašinanuudiigi yrgeer
yiledze, temer zamiigi yndesereni
şinedken baiguulka. Temer zamiin
transportiigi delgeryylke jabadal bol
kede keden rajoonguud ba yndesen
respyybligyydiin aza akuin kygyy-
tiigi tyrgedkeke jabadaliigi kangaka
begoed, enyynes urida tedegeer
oronuudiin eriltiigi ton kangalta
ygiigeer kangaza baisan azai.

(Örgölzölöni 4 dygaar niuurta)

Kebleliin gabşagaçuud ba KK KTI-in reide

Selengiin kolkoosiin kolboon koişo tatana Kabariin tarilgada beledkeke kedelmoride eris kubilalta kiike keregeti Boorenkii kedelmoriiiği butacokiko

Selengiin aimagiin kolkoosiin kol-
boon, bolşoviigiin gurbadugaar taril-
gada beledkeke tukida nileed jike-
ken dutuutai. Kaadra beledkeliin
talaar abaad zebel, aimagiin kyrrse
emkidkeke tesoB kemzeenydiin byrin
gyiced zokioogdoo ygii, gancakan
azal yiledberiiigi emkidkegşediin ba
nigtalan bodogçodiin kyrysiin orošo
garaiiın bagcaal smieete zokioog-
dosen.

MTS-iin dergede kabariin tarilgiin
kaadra beledkegeze baiba çigi tere
kyrysiin ali tukai jabaza baisanii ba
suragçadiin tukai jamar çigi medee
baika ygii.

Azal yiledberiiigi emkidkeke talaar
kabariin tarilgiin kampaanida kol-
koosuudiin juu kiike tukai jamar çigi
zaabari egtesen ygii.

Yiledberii—sangiin ba tarilgiin ke-
delmeriiniin tesoByydiigi zokiooko
jabadaliigi ekilee ygii. Aimagiin 181
kolkoosuudaas 150 kolkoosuudiin
olzo kubaari kiigdesen.

Kolkoosuudiin kedee azaliin maši-
na zebseggydiin too medeenyyd
muugar abtasan

Mašina zebsegiin zasabariin çana-
riigi şalgaka ba zasagdasan mašiniigi
tuşaaça abka komiisud kolkoos
byrinde baiguulagdaa ygii. Olzo
kubaariin medegeer bolbol kedel-
meriçe morisiin ideke kolliin ba
menkelsen zasanuud baiguulagdasan.
Kedelmoriiiin maliigi karaka sakika

jabadalda kelceete azal bejilyylegdee
ygii.

Olzo kubaariin urda, tarilgiingaa
gazariigi kedecineen ergedkeke,
taaruulan yrisiingee tariaagi yldeeke
tukai somon ba kolkoos byrinde
zaabari egtesen çigi bolbol tere
medegeereee aimagiin byridkel svood-
ka kiigdeze ygii kolkoosuudiin ali
zerge yriseteigi medeke ygii. Sain
soortiin yrisiigi andaldaka kedmeri
kiigdeze ygii. Yrisenii tariaagi ceberle-
ke kedelmoriiiği ekilee ygii.

Deere dursagdasan bykii dutuu
dunda zyilyyd deerees yzebel, Selen-
giin aimagiin kolkoosiin kolboonii
prablieeni bolşoviigiin 3 dugaar
tarilgada beledkeke ba jabuulka ke-
delmeride odoo kyrtel daiçalakii
kurdabçalal abça çadaa ygii, Aima-
giin emkinyydees ene kerege kai-
karamza ygii kandasana şaltagaanaas
tarilgiin beledkelde zoriuulsan kem-
zeenydyiin diilenkiigi çag bolzor
dotoroo gyicedkeze çadakani berke
geze batalan kelemeer azai (yiledberii
sangiin tesoB g. m). Uçar iime tula
aimagiin kolkoosiin kolboon bolbol
kabariin tarilgada beledkeke kedel-
meride eris kubilalta kiike oiriin
bolzor dotoroo yiledberii sangiin
tesoBiigi zokiooko ba tarilgiin
kedelmoriiiin tesoBiigi zokiooko ja-
badaliigi, olzo kubaariin 100 proc.
dyrkiigi kyliel ygii ekileke josotoi.
Mašina zebseg ba yrisenii tariaagaar

kolkoosuudiin ali tukai kangaagdasan
nii medeenyydiin byridkeliigi daruii
cagaa dyyrgeke ba sain soortiin
yrisenii andaldaagi dyyrgeke, Buriaad
Mongoliin kolkoosiin kolboon ba
OBS-iin zygees yrisenii tariaa ugaaka
koro ba zaabarilagçigi erelte kiike,
zasagdasan mašina zebseggydiigi
tuşaan abka ba zasabariin çanariigi
şalgaka komiisuudiigi kolkoos byride
baiguulka, zasabariin çanariigi karuul
za kolkoosiin geşyydiin azaliin odo-
reos kasaka ba nemeke jabadaliigi
kiike. Kaadra beledkeke aimagiin
tesoBiigi gurban konogiin bolzorto
zokioozo, fivraali sarada ene kedel-
meriiiği ekilen tyrgeer jabuulka.
Kabariin tarilgiin tukai nom debte-
ryydyigi nege mesen kudaldan abka.
Teekniigi şudalaka jabadalda sob-
koosiin kedmerichen ba kolkoosiin
geşyydiin niitiin dobtolgo emkidkeke
tukai aimagiin G.K-iin tyryylegediin
janvaariin 15-nii ođeriin togtooliigi
kolkoosuudta ene cagaa ilgeke ba
tyyniigi dyren gyicedkel bolgoko.
Maliin tezeeliin ebosenii ba temoş-
lig urgaciin (sviooklo g. m.) dutuu
yrisenii erelte kiike. Kabariin tarilgiin
yjide azal yiledberiiigi emkidkeke
ba kelceelte azaliigi bejilyylke tukai
zaabarinuudiigi kolkoosuudta ogeke
josotoi g. m. duradkaluudiigi kebel
soninii gabşagaçuud ba KK KTS-iin
edebkitenii reide çukalaçalsan azai.

Ivaan Ivaanii.

BK(b) Namiin 17 dugaar konfreence deere gargagdaza, namiin төб komiteediin pleenymeer **TOGTOOL** batalagdasan

(Ekin niuuriin өргөлзөл)

Usan zamiin transportiin talaar, шине замуди багуулка ба куучаанин саизаруулка, уса гол ба далин ерегер керегледке зүйлээр цөм засагдасан тогтоцо гарануудийг багуулка зergeer dalain ба гол мөрөнii ongo-ciin замнуудийг шинедкен багуулка

Kedee зам ба засамал замиин талаар, зам засака ба автомобилийн жабдалигйг дельгериылкедее ене замийг босо замудаас бири ylemze тырген курдбалалтаагаар дельгериылке керегтей.

Агаариин замииг тоmozoson аза yiledberitei төб ба тус rajoonguudiin koorondo kolboo багуулка negen чукала зebsegiin мөн болкиин зорилгоор чеглыллен дельгериылке жанза бириин. Шундан ба утасан kolb oogi болон илганжаа радиоогийн багуулалтийг ylemzeken дельгериылке josotoi.

d) Kengen idee kooliin зүйл бедеке аза yiledberitei талаар, али болко аргаас чукала салбаринуудийн yiledberitei тоmozуулсан машииниин индустрийн yndese багуулка ба

Kedee азалин тыйкей edeleiin тулгууриг бири нилед yrgeneer дельгериылке.

Ziziken darkachuudiin yiledberitei талаар, yiledberitei kopiraacanuudaar yrgeneer керегледке ed зүйл yidiigi бытееке жабдалигйг нилед жикедке. Ziziken darakaquudiin yiledberitei kopiraacada cemөө kabaaduulaniinyndeseer socialis yiledberitei ба kedee азалигйг kangaka керегсelyydiyг дельгериылке.

j) Kedee аза акуйн талаар, машиина трагтарин стаанцуудта быке kolkoosuudiigi kabaaduulaka kedee аза акуйн yiledberitei микангизирулка зеригийг гол төб dyryrgeeker socialis jesonii шинедкен багуулка жабдалигйг bejilylyne.

Keben ба oлоso болbosоруулка азалин бытеекн gargaka edeleiigi koor dakin жикедке ба чикерин sviookliin edeleiigi гурба dakin жикедке жабдалигйг kangana.

Kedee аза акуйн ede bygede кемзеууидийн тариаанii азалигйг чааsадаa улам тыргенеер көгзөйлөн koor dakin тесөбтө табан зилин eceste тариаанii зүйлиин edeleiigi 1300 миллион центиреc бага бие болгokiigi erin чукалачалка.

Учар иимеде, sovkoos, kolkoosuudiin тариаалангийн ургачийг шууд deeselyylke ба ган гачууртай темеce ke жабдалигйг болсовииг josoor шидкеке жабдалууд болбол koor дугаар тесөбтө табан зилин гол зорилгони мөн болко josotoi азai.

2. Арадиин азакуйгйг теekнигиин josoor gyiced шинедкен багуулка зорилгуйгйг bejelyylke жабдал болбол, манай аза акуйн каадраас теekнигийг судалан ээлеке, kedelmөрчөн ба тариаачаанаас өөрийн теekнигиин ердөмөнii өргөн олон шине каадригйг бедекеке. Быке азалчан арад төмөнii ердөм болbosороллин зеригийг шууд deeselyylke жабдалуудтай тасараса yгii kolbootoi азai. Soveed kolbooto улас дотороо теekнигиин каадриин тоогоор өсөлтөни теденii шинзеклиii укаанii мергезел абкиигйг декеин укаан ба теekнигиин быке гол gyiceeliigi зokikoop oilgozo абка судалка уялга tukai асуудааиин удка чанарийг негекенчигйг бууруулка жуу багaдкaа yгii josotoi. Теekнигиин каадриин асуудалигйг шидкеке жабдал болбол, манай орондо соjолиин кибискиалин зорилгуйгйг болсовииг josoor bejelyllyen ба socialisмиин илалта gyicedkelteiger багуулка байсанii negen зылини мөн болон.

Арад ниитийгйг быкенее сургакa жабдалигйг gyicedkekiigi али болкоор тыргедкекиин, теekнигтө судалка быке керегийг тыргенеер deeselyylke, SSSR уласта ердөмiiин дельгереке жабдалда улсаас зөрийн тусламза өгөкө жабдалигйг жикедке геке метенyыд болбол, oirkon cagiiin зорилгонууд ииме бөгөөд, манай уласта socialis багуулка ниите зорилгын салаша yгii зүйл болко байна.

3. Арадиин азакуйн быке көгзөлтөдө болсовииг курдбалалтийг олгуулкин тала ба олон ниитиин өргөнөөр керегледег ed таваруудаар koto kedeeгиин өргөн арад төмөнii ерлтийд kangakiin тала ed тавариин ерглтийгйг deeselyllyen дельгериылке жабдал камагийг чукала болзои. Ed тавариин ерглтийгйг нен тырryn бутаркай зизег kudaldaаgi deeselyylke ба bykii азакуин kedelmөриде азакуйн тооцоогйг жабдуулка жабдал болбол, socialis cugluulgiin өсөлтийг тыгедкен bykii socialis багуулалтийн көгсөл зөрийн суурийгйг bekizyylke болон gyiced sai-

наар керегледеге чадагдаа өдii, манай азакуйда орсон aikabtar жикедоториин кыче жуу зөри илeryылке ма-са чукала абajaас тылкийр мөн болзо өгөкө, enyygeer быке socialis багуулалтийн зөрийн суури баазийгйг bekizyylene. Tyynii kamta ганcakan ed тавариин debzeliigi дельгериылсе-ни yndesen kedelmөричөн ба kedeeгиин азалчан арадийг аза yiledberilin ed тавар ба kedee азакуйн edeleer kangaka жабдалигйг чааsадани курданаар саизаруулка керегийгйг byridyylze болно. Enyyinii тала теekнигиин керегледеге шинедкен жабдуулан, magaziin pyyze, laavka ба быке kudaldaаnii оронуудийгйг али болкоор өргөдкен олосорулка чукала байна. Ганcakan enyyinii yndeseer ed тавариигйг noormolon kubaaka жабдалигйг usadkaza, zөblөliin наимаагйг өргөнөөр дельгериылке, төблөсөн кубааридa оркиигйг бедекеке болон. Enyyinii kamta konfreenciaas, socialis багуулалтийн одоо yjide мөнеөнii тооцоо орkizo ceke бoro edeleiin агсаанда ороко gedeg „zyynii“ yгiiин болсовииг josondo тон карша удкиигйг темдеглө. Negөө талаас byrziy бажачуудийн зыгее азакуйн тооцоогйг забкаруулка bykii арадиин улasiin зөрийгйг демей yrike ба тиеме болколоо азакуйн тогтоогдосон тесөбигйг тасалдуулка кыргесен жабдал болбол, namiin bodol kedelmөричөн аңгиин зорилго асaг тусатай gyiced зokiko yгiiсентиин мөн konfreenciaas темдеглө.

Kedelmөричөн аңги болбол, ганcakan капиталисмиин етегедийн ylegдөлтө темеcece сөнөзө bykii капиталисмиин есeryceliigi кайр yгiiгээр гедерге cokin, азалчан арадиин дунда yzgedeke byrziy ба зизег byrziyin дууриаака абаринуудийгйг илан, тедее-ниги socialis josoor selbin кымызы-ylkii cukarilta yгii kedelmөри жабдуулан socialisмиин шине илалтийг kangaka байна. Ene болбол, чааsадаа аңгиин темечелин тус тус cagiiin байдла, илганжаа socialis багуулгaнуудийн тус тус rajoон, тасагуудта курдакани дамзaг yгii ба enyyntei kamta тус тус gryype азалчadiin дунда byrziyлигйн нөлөөн еркебиге yлдезе ба заримдаа жикедке болкиигйг болон, нилед удаан болзориин турсаа дотор пролитаариадта карша нөлөөнyыд kedelmөричөн ба баса намиичигйг дунда ороконii дамзaг yгii байсанiiгйг зыылене.

Учар иимеес, namiin урида пролитаарийн дигтадууригйг bekizyylke, илганжаа одоо yjide гол ажуул болко баруунii опортунисматaй чааsадаа темеceке жабдалигйг дельгериылкин зорилго байна. Kedee азалигйг cөм камтаруулза, улasiin ба kedee азалин томокон yiledberinyyдиин ургасан, sovkoos ба kolkoosuudiigi тырryn жабгача машиина теekнигээр зebsegleke жабдалууд болбол, yndende kedeeии азal болбол индустрийн азалин negen салбар болно. Temer zamiin kolboo ба ed тавариин ерглтенyыде yiledberitei оронууд ба kedee азалин koorondo нилед yгii bekizesen жабдалууд болбол koto kedee kooriин өөре—ondoo жабдалуудийгйг byriner зaилуулкин ерке бaidалигйг олгоно. Kojordugaар тесөбтө табанзилин кугачаа дотороо yndesen respyyblig ба mozinuudiin доториин socialis азакуйн курдан өсөлтө болбол, kaanta засагийн колоонийн капиталис зарчмаас уг залгамзалан абасан бага yndesetenii азакуйн ба ердөм соjолиин koorсон koozomдосон бай-

далигйг usadkakiin учари gargaza өгөнө.

SSSK болбол, koor dугаар тесөбтө табанзил дотороо теekниг—ekonoomi-гиин талаар екин суурида debsyylegdene. SSSR уласни машиина ба теkeorelgiigi кари улсаас acaradаg орон байсанiiг өөрийн кыче чадалаар машиина ба теkeorelge бытеедег орон болгөкиин төлөө анкадугаар табанзилин дельген жабдуулан kedelmөрини огтолон gyicedkegede josotoi „SSSR улasiigi быке декеине капиталис азaлуин меделде уруулкаас сараза SSSR-ийг аза екуин талаар тускай өөрийн еркейи болгoko“ (N-ийн 14 dygeer куралаас).

Ede bygedeni SSSR улasiin koor dугаар табанзилин дотор тырryn жабза bykii капиталта улсуудийн edeb азакуйн багуулгaтануудийгйг теekниг ekonoomiigiин талаар дабкин gyicekiin бaidal олгоно.

Kapitalisмиин оронуудта болзо багаа маша гын крийзес болбол, капиталис декеин бутаран еbderekiin oirtozo байсанii маша ynen баримтaни мөн болон. SSSR-то багуулгaдaа багаа socialisмиин gyicedke-lyyдиин илалта болбол, капиталис joso-ноос, socialis jesonii kolo илyy болкиин ерким баримта мөн байна. Kapitalisиин оронуудта аза yiledberitei ажуулта уналга, faабриг zavoodiin азалин тасалдал ба зогсолго болон yiledberitei кычenee урид соносогдоо yгii sandарal болзо байна. SSSR-те аза yiledberitei aikabtar jikeer буу-раша yгii өсөлтө, faабриг болон томо томо zavood, чулуун нырсенii шине ууркай ба eлeгтpo стаанцуудийн улам бири дельгерезе багаа багуулгaлта, капиталисma josondo сeдeгдeзе yгii yiledberitei кычenee өсөлтө болзо байна. Капиталис уласта кеден миллион kedelmөричөн арадиин азal yгii болсонooс катuu ширyyn жабдал, kedeeгиин олон миллион арад төмөнii туулин yгiiрeлge болзо байна. Soveed kolbooto улстаазал yгii жабдалигйг byrimosen usadkalga, yгiiгeи гуиланчийн бaidалигйг usadkalga, faабриг ба zavood то 7 cagiiin kedelmөриин өдөр, koto ба kedeeгиин азалчан арад төмөнii бaidal суудалин буураша yгii көгзөлтө болон. Ede bygede болбол SSSR улasiigi быке оронуудийн kedelmөричөн арад, быке декеин далaгдасан арадиин татуулгaдaа төбөни улам jikeer болгоно. Soveed kolbooto улasiin кубискалчуулка удка чанарани өсөзө байна. Быке декеин socialisмиин гуламта суури болко SSSR bekizeze байна.

BK (b) Namiin 17-куралаас бата naidakani. Yiledberitei кычenee чукала көгзөлтөдө SSSR-ийн азалчан арадар kangaka бөгөөд, socialis мөрицөө ба гaбсaгaйчуудта елсөн kabaadаgчadiin тоо өдөр бири nemen өсөнө. Мөн конференцес келберше yгii итегезе naidaka нам komsomooliin, yiledberitei eblеl ба zöblöliin emkinyydeer kamтarsan kedelmөричөн аңги ба kolkoosiin арад төмөн болбол, koor dугаар тесөбтө табанзилигйг bejelyllyen gyicedkekiin илалта төгөс темечелин болсовииг emkidegede ба ketelberilegedeni болко азai.

Kojordugaар табанзилин тесөбигйг тыргенеер келeчyылэн zokioozo, enyyниги namiin eelzeete жик куралда табиза баталуулкин тала ене даруй namiin, zөblөliin, азакуйн, koopиpaaciin, yiledberitei ба komsomooliin emkinyyдиин kedelmөригйг өргөнөөр дельгериылкйгйг konference болбол чукала деере тоолозои.

Bolşoviigoor kedelmөrilke josoto

Одоо yjede yiledberilegediin ба геeгeрeлиин yiledberitei komiteeduudiin eblеlyyдиин сунгалта болсон yjede урдиин komiteeduudiin kedelmөри jason yгii. Yiledberitei ба jamar dutаgdaltai зyilyyд байна bei геze gyiced салгaзa ба карaзa зyеке учартай байна. Enyyн deeres Buriaad-mongol улasiin багсанариигйг бедеке-ке теekникyм сургуулийн геeгeрeл yiledberitei komiteediin зилин тооцоот илдкeлигйг соносчо ба мөн быке kedelmөригйг салган карaad зyеке jum бол жуу чиги киисен ба бытее-сен yгii геze кeлeкeдe болно. Учарни бол: Bygede багсанараа олон ниитиин керегтө kabaaduulal yгii, адали бие даабари, kedelmөри өгсөн байна.

Багсанариин дунда сакil зyрaмиигйг сaинаар табиза чадal yгii байсан учарас, зарим багсанар сургуулийн кeчeeлeс koozomдoko ба kedelmөриин өдөpyyдигйг геeкe метиин жабдалууд учарсан байна. Bygede багсанараа елdeb emkiiin ketelberonyyдеe оруулза жабдуулка учартай байсанaа, enyyн, tukai жуу чиги киисен yгii, Багсанар болбол сурagчadiin дунда соjол болbosороллин kedelmөригйг ударидан жабдуулкаас baitагай, сурagчadiin курал cуглаануудта жабкани тон komop, гaгcakan суралчалин кeчeeлигйг өнгөгөкөөс бишигйг медедег yгii байсан. Багсанариин дунда улac төрийн болbosороллин dekerig тогтозо одоо cagiiin бaidалин tukai жарилдаа киикегесен болбо чиги ене керегее бытее-зег чадасан yгii байна. Enyynees гадана, азal yiledberitei еркileгчe албан каагчadiin дунда соjол болbosороллин kedelmөригйг огтолон жабдуулсан yгii: a) ede албан каагчadiin дунда ном бичегтө сургакa жабдал tukai тон чиги баакан саналаа табиза, зарим kedelmөричөднi бичег, ном медеке yгii байна; болbosороллин жабдалигйг еркilesen yгiiгeес, ede kedelmөричөднi дунда koroтo аркинii жабдал дельгесен байна.

Ede kedelmөричөднigөө бaira бaidалигйг саизаруулкйгйг gyiced бодосон yгii зарим kedelmөричөднi тон муу, каранкии ба шигтeи бairда баиза, са-ин тасалгадаа тусагаар, сургуулидаа

jamar чиги kabaа yгii кyнигйг dag байна. Kapa kedelmөричөн каагчaдaа бие kedelmөриде өdeeseni debsyylkiigi неге чиги сон yгii. Yiledberiteiин komiteediin болбол быке жабдуулгaа сургак byке жабдуулгйг еркileгчe ketelberilegedeи зyбшeн кeчee yгii байсан. Одоо зилин ниуртa каагчadiin дунда ниigem зу (Socialis jesonii) мөрицөөгйг ба сагай kedelmөригйг neбtepyylke Mөн бие komiteeduudтай S jesonii мөрицөө баталсан yгii. сымзeлeн ба сымзeлeлeн кeчee жабдал огтолон yгii геze бол бeлjee negenii сымзeлeн кeчee бол тeрeнee муулан, бeлjee ceбeгaкиигйг oроldodог байсан. сaнгиин кeрeг тон муу ба зил роо 7-8 сан баригчд байсан. То то зил дотороо 7 тырyлгeгчeдe рaгaнaртaй байсан.

Ene метeр быке кeрeг жабдуу муу байкаас гадана „өөрөө быгесен метe канамза yгii байсанa. Jөpө deere өнгөгөгчe зилde yгii дунда зeрge жабдуулгaдaа сан болбо чиги одоо зилин сургуу-суралчалин ниуртa deere дурсагч зyilyyдеер жуу чиги киисен ба б-сен yгii.

Одоо yjede чиги Troickosaаv koto deere jireд jamar kedelmө-киize байна бe кeкeдe одоо кeчee бытеесен жуу чиги yгii. Уридиин k-теедиин дарaга болбол шине дарaг кeрeг жуумаа тузaзa өгөсөн быке kedelmөричөднi саад учар байна. Erdem бичег медеке yгii болон каагчadiin дунда болbosорол kedelmөpө одоо кyртeр киигдeнe. Gesyyдиin төлөсөдө оруулга (vзoo) өкөгeдe абка кyнyиинi oкo yгii. Mөрицөө ба гaбсaгaй k-мөри огтолон yгii.

Ene метe зyilyyдиигйг медезе, чeмтeгeер kedelmөричөднi tukai бие komiteeduud медезе, Soc josenii мөрицөөгөөр, гaбсaгaй дaбчaлaлигйг чaнaгaдaзa жaбдуулкa рeгтeи. Ene метe бeөpөнkii yзeлтe зokiko кемзee абчa быке kedelmөpө саизаруулжaа.

Очорзaбиин D. Z.

Manai kariuu.

Одондо. Танай бичегтeи адaли удкaтaй бичег гарасан тyла гaркa yгii. Busa сонинийг бичегтeи.

D. R. D. de. oi modonii олзобориин зургаанii tukai зyил танай зизиг тyла гaркa yгii. Kанин сониндо бичегтeи.

Ynenii бригаада усаний туjaада. Танай бичесен бичег зизиг тyла гaркa yгii. Kанин сониндо бичегтeи.

Mөнгөн туjaада. Nojorkог koiro-гиин tukai бичесен зyил танай bodoto баримта yгii тyла гaркa yгii. Сaнaар бичегтeи

Ynenii бригаада. усаний туjaада. Танай бичесен бичег зизиг зyил тyла гaркa yгii. Eне метиин зyilyyдиигйг канин сониндо бичегтeи

Ynei бригаада алтан туjaада. Танай багшiiн tukai бичесен зyил bodoto баримта yгii тyла гaркa yгii. тобчоор

бичегтeи. Cereeterte. Стаалин komуyниин екeнep төлөөгөгчdiин tukai бичe зyил тaниi bodoto нeрe yгii гaркa yгii. Bodoto нeрeжee бичeкe кeрeгтeи.

Naran ceceгte. Kolkooсуудийн kedelmөри жабдуулгaдaзa, али by kampaани кер зeрge жaбaзa байсан тодоор бичегтeи. Mөн кaбapиин тарилни tukai, машиина зebсeгиин засаг yiledberitei ypise ба уналгиин болон kedelmөричө тeсөblөсeн meгi бичегтeи.

D.Margiinda. Танай бичесен зyил удка yгii тyла гaркa yгii. Bа сонинийг бичегтeи.

Dor, Zурbaаниi-до. Танай бичeсeн бичeг bodoto баримта yгii тyла гaркa yгii сaинаар бичегтeи.

Soninii erkilegчигйг орлогчо B. Vaаnчaгиин.

Б. М. моziин namiin 9 dygeer konference

Deede-Yde kotodo maartiin 5-da boino. Zөblөkө зyilyyдиn:

1. BK N. Zyyn Sib. kizaariin komiteediin iledek (iled. Leonov).
2. BK N. Bur. Mon. moziin komiteediin ба салгакa komisiin тооцоот илдкeлyыд (Erbaanov ба Mineev).
3. BK N. B. M. moziin kинan baicaаka komisiin тооцоот илдeк (Bogačov).
4. Kolkooсуудийг аза акуйнeмкilen баигуулгйин талаар bekizyylketukai (Чемидийн).
5. Kedelmөричөнигйг kangaka ба zөblөлтө наимаагйг дельгериылке tukai (Dordiiev).
6. Сунгалта: a) moziin komiteed, e) салгакa komiis, i) moziin kинan baicaаka komiis ба o) kizaariin куралда төлөөгөдигйг сунгакa gekemetenyд байна.

Моziин komiteed.

Byke aimaguudiin namiin komiteeduud ба aimaguudiin kamtiin азaltanii kolboonuudta.

BK (b) namiin moziin 9-dygeer konference maartiin 5-da болко тyла maartiin 8-da зарлагдасан kamtiin азалта emegteer-нeриiн 1 dygeer respyyblegiin курал тус 12-то кyртeлe koiшo болгogдobo.

Tус куралда сунгагдасан төлөөгөдөтө ене табигдасан болзороос koozomдol yгii jirekiigi медеекеке josotoi.

BK (b) N. moziin komiteed.

Medeeceke зyил.

Buriaad Mongol улasiin gyicedkeке төб komiteediin 3 dogaар сеessi курал, 1932 онii maartiin 1 өдөр Deede-Yde kotodo тогтоко болозои.

Eне куралда кeлeкe зyilyyд:

- 1) арадиин аза акуйн жабдуулгйгйг gyicedkeке жабдалиин төлөблө ба мөнгөн сaнгиин негeдкeмeл тeсөб (нөк. Dorziin iledek, нөкөр Өбөгөнii Teeliin nemelte илдкeлyыд).
- 2) Kаbapиин тарилгйин кампааниин жабдал (нөкөр Чимедиин iledek ба Deede-Ydiin aimagiin Gyicedkeке komiteediin nemelte илдeкeл).
- 3) Zokioon баигуулка ба аза акуйн талаар kolkooсуудийгйг bekizyylke жабдал (нөкөр Koriuginii iledek, Aгиин aimagiin gyicedkeке komiteediin nemelte илдeкeл).
- 4) Zokioon баигуулка жабдал tukai асуудалууд.

Buriaad Mongol улasiin Gyicedkeке төб komiteediin гешyыд ба тeдeниi кандидaаднaр Buriaad Mongol улasiin гaзapaa сууза багaa RSFSR иin ба SSSR иin Gyicedkeке төб komiteeduudiin болон Dorono Sibiriин kizaariin gyicedkeке komiteediin гешyыд ба тeдeниi кандидaаднaр, aimagiin gyicedkeке komiteediin тырyныyд ба улasiin zөblөliin ба аза акуйн emkenyyдигйг ударидан zoolodогчod ене куралда origдazai.

GTK-ийн секретар Aжуушин.